

Loodi Eesti Geoloogia Selts

Geoloogiateaduste osatähtsus riikide ja rahvaste elus on määratult kasvanud. Eriti selgelt tunnetatakse geoloogia osa seoses suurte looduskatastroofidega, näiteks maavärinatega. On ju viimase 20 aasta jooksul nende tõttu hukkunud üle kolme miljoni ja vigastada saanud või peavarjuna jäänud rohkem kui 820 miljonit inimest. Geoloogid ei oska veel maavärinate toimimise aega piisava täpsusega ennustada, kuid nad oskavad määrata maavärinaohtlikke alasid ja nende sõna peaks vaieldamatult olema määrav aatomielektrijaamade ja teiste suurte tööstusobjektide paigutamisel; nende asukoha valikul on seni tehtud suuri vigu. Ega ilmaaegu nimetatud hiljuti NSV Liidu Teaduse ja Tehnika Komitee esimeheks geoloog — akadeemik Nikolai Lavjorov. Ka USA Rahvusliku Teaduste Akadeemia presidendiks on geoloog-geofüüsik — professor Frank Press.

Eestiski kerkis geoloogia tähelepanu keskpunkti siis, kui inimestele hakkas selguma fosforiidimaardlate kavandatava kasutuselevõtu tõttu ähvardav katastroof. Ja siis kogesime esmakordselt täiesti selgelt, et Eesti geoloogidel puudub ühisrinne, puudub vastastikune mõistmine. Kuigi ollakse valdavalt ühise kõrgkooli — Tartu ülikooli kasvandikud, on ametkondlikud barjäärid sunninud õpingukaaslasti vastanduma. Kuid vastandumisest on olnud ka tulu, sest just sellest kasvas välja mõte luua ühisorganisatsioon — Eesti Geoloogia Selts.

Mõte sai teoks möödunud aasta 31. mail, mil 46 seltsi asutajaliiget võtsid vastu põhikirja. 11. detsembri üldkogul valiti seltsi president, juhatus ja volikogu. Värsket Seltsi olid tulnud tervitama nimekad põhjanaabruse geoloogid — Soome geoloogiateenistuse peadirektor prof Kalevi Kauranne ja Soome Geoloogia Seltsi president dr Matti Saarnisto. Külalised esitasid ametliku kutse kahele noorele Eesti geoloogile stažeerida Soomes.

Osavõtjaid tervitab Soome Geoloogiateenistuse peadirektor prof Kalevi Kauranen.

Otsustati ühiselt koostada eesti-soome ja soome-eesti geoloogiline sõnastik.

Eesti Geoloogia Selts koondab kõiki Eestimaal töötavaid geolooge ja geoloogiahuvilisi ning peaks ühendama ka eri riikides töötavaid eesti rahvusest geolooge. Viimaste kaasamiseks on ette nähtud välisliikme staatus ning kavandatud ülemaailmne kokkutulek koos sisutihe ekskursiooniga.

Eesti Geoloogia Selts on loodud Eesti maapõue kaitseks ja uurimiseks ning ta juhindub vajadusest kaasa aidata Eesti majanduslikule iseseisvusele ning elukeskkonna parandamisele. Selts edendab geoloogia- ja loodushoiualast haritust ning geoloogiliste tööde professionaalsuse tõstmist. Nagu öeldud nähtub, seab Selts esiplaanile mitte maapõue uurimise, vaid meie maavarade kaitse ja ratsionaalse kasutamise probleemid. Isemajandava Eesti tingimustes on need eriti aktuaalsed, sest kohalikud omavalitsused võivad teadmatuse või kontrollimatuse korral edaspidi maavarade haldamisel teha andestamatuid vigu. Ametkondadevaheline ja sõltumatu Geoloogia Selts on suuteline andma kompetentset konsultatsiooni ja ekspert-hinnanguid, tõkestamaks loodusvaenulikke, majanduslikult kahjulikke ja ebaseaduslikke ettevõtmisi. Seltsi juurde loodavalt väikeettevõttelt võivad maakonnad ja vallad tellida geoloogilisi spetsiaaluuringuid ning -kaarte. Oleme nõus abistama

Seltsi asutamiskoosolekust osavõtjad. Vasakult prof K. Kauranen, E. Martin, M. Saarnisto, seltsi asepresident V. Kõrvel ja president A. Raukas.

Valitakse seltsi presidenti ja volikogu. Otsust langeb pole kerge.
■ Rein Sillaots

koole ja teisi asutusi geoloogiliste kogude loomisel ning korrastamisel. Selts ühendab ka noorliikmeid.

Geoloogia Seltsil on kümme toimkonda (teadusliku uurimistöo ja kirjastustoimikond, majandustoimikond, ekspertiisitoimikond, noorte- ja klubitöö toimikond jt). Lähitulevikus on kavas osaleda Eesti geoloogiaasutuste süsteemi korrastamisel, alustada kirjastustegevust ja Eesti geoloogide bibliograafia koostamist, korraldada maakondades geoloogia sõlmprobleeme tutvustavaid minikonverentse ja

loenguid ning palju muud. On tehtud ettepanek luua Osmussaare geoloogiline kaitseala.

Eesti Geoloogia Selts on küll Nõukogude Liidus esimene, kuid maailmas on neil seltsidel pikad traditsioonid ja sealt ülevõtta on kahtlemata palju head. Loodame ka püsivale ja heatahtlikule koostööle teiste Eesti seltside, ühingute ning liitudega.

ANTO RAUKAS
Eesti Geoloogia Seltsi president